

HOSGELDİN

ÜDVOZLÜNK
TÉGED

Een doelgericht plan naar 2F

WELCOME

WELKOM

ласкаво просимо

BON RINK

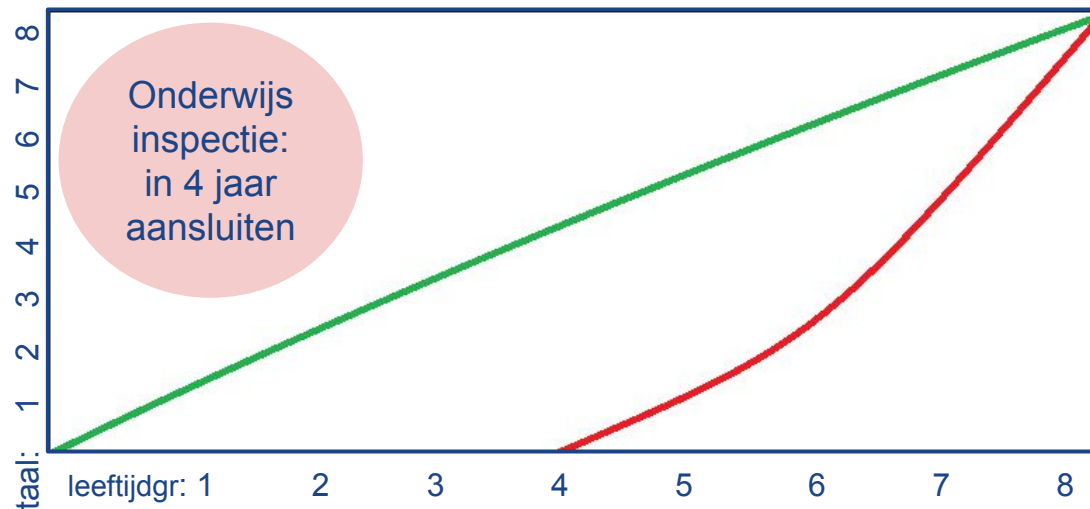
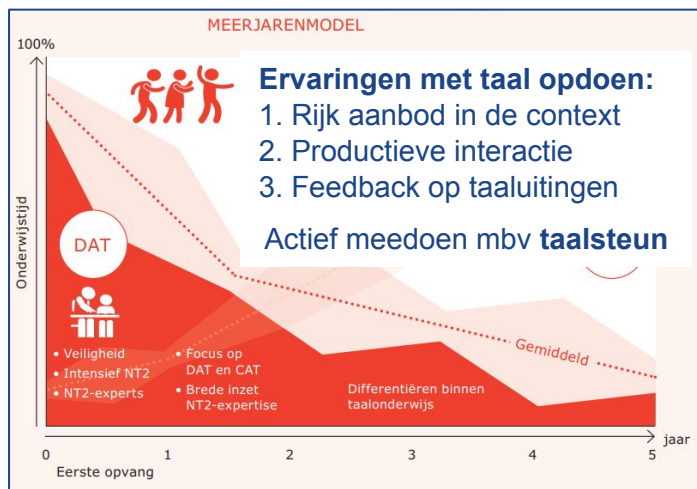
Annemiek Louwerse-Boone
LOWAN 5 maart 2026

Nieuwkomers

1. Hebben al veel kennis en vaardigheden, zijn ambitieus en gemotiveerd
2. Hebben nog beperkte Nederlandse taalvaardigheden
3. Hebben nog beperkte kennis over Nederland en de Nederlandse samenleving

Afstemmen en versnellen naar aansluiting bij de Nederlandstalige leerlingen

➔ **Streven: 20 die per jaar door middel van een doelgericht plan**

Waarom doelen stellen?

We hebben
geen tijd te
verliezen!

Meer betrokkenheid en motivatie door:

- duidelijke verwachtingen
- inspanningen richten op specifieke resultaten

Zelfregulatie en zelfbewustzijn:

- zelfreflectie: voortgang en proces
- verhoogde verantwoordelijkheid

Verbeterde leerresultaten:

- gerichte instructie
- keuze van passende activiteiten en materialen
- continue evaluatie

De leraar kan afstemmen

relevante activiteiten en feedback bieden

de leerlingen betrekken bij de leerdoelen

de leerdoelen toegankelijk/visueel maken

Taalontwikkeling: leerdoelen en ontwikkeldoelen

Cursorische leerdoelen

- Letters en klanken leren decoderen
- Spelling van betekenisvolle woorden: regels uitleggen
- Rekenen: cumulatief, essentiële doelen

EDI:

- instructie
- oefening

Ontwikkeldoelen

- Mondelinge taal
- Woordenschat
- Lezen met begrip
- Schrijven

Context
afhankelijk

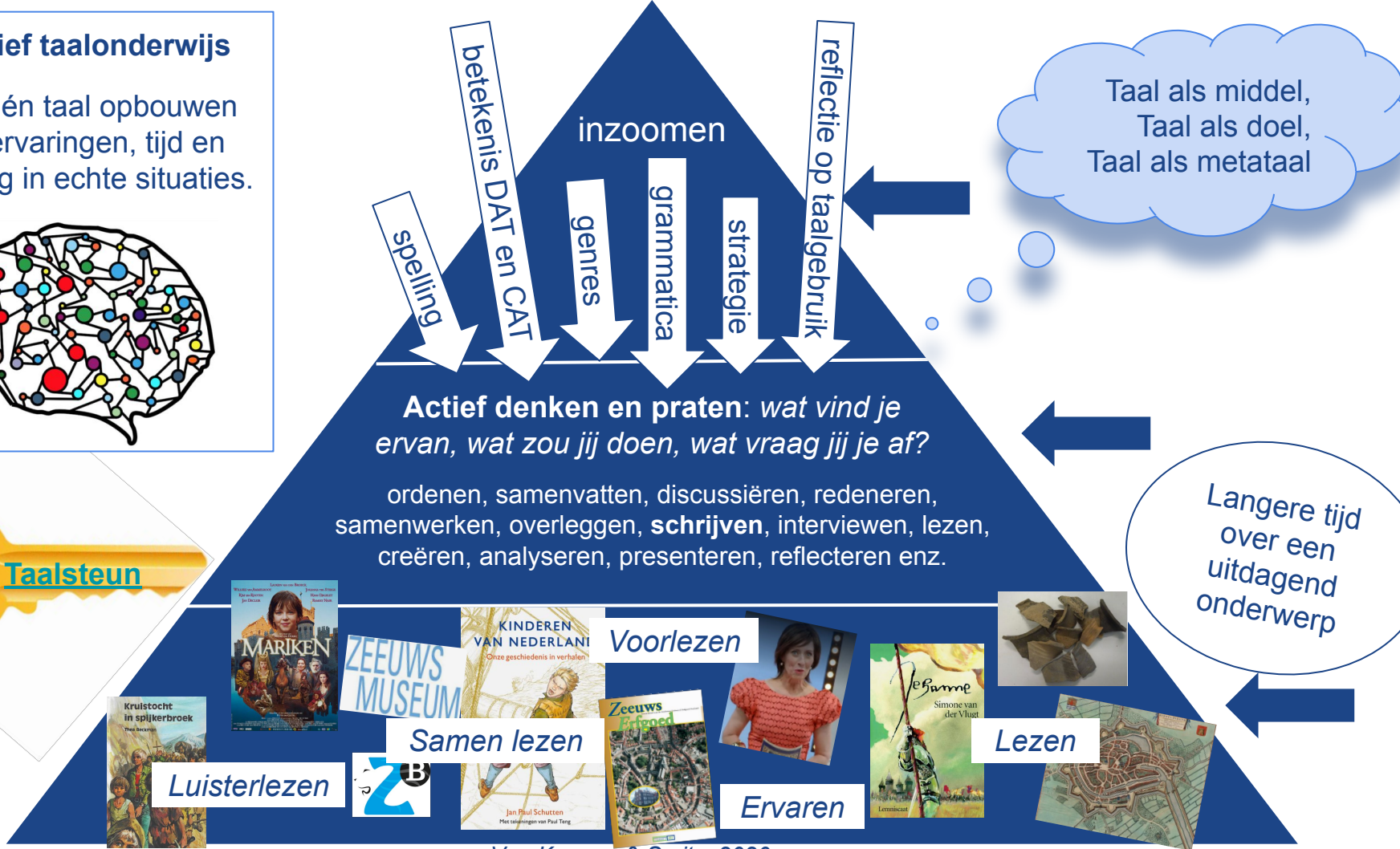
Leeromgeving om de doelen te kunnen behalen:

- rijk aanbod met veel goede voorbeelden
- uitgebreid actief kunnen gebruiken experimenteren
- feedback, reviseren en nieuwe doelen stellen
- proces/aanpak/denkstappen modelleren
- criteria opstellen

ervaringen
opdoen!

Effectief taalonderwijs

kennis én taal opbouwen
door ervaringen, tijd en
herhaling in echte situaties.

Taal is geen apart vak

Spelling:

Instructie, (in de tekst) op zoek naar betekenisvolle voorbeelden. Hiervan woordpakket maken en aanvullen met herhalingscategorieën. Oefenen en transfer naar schrijfproducten.

Taalbeschouwing:

Instructie en in de tekst op zoek naar voorbeelden, hiermee manipuleren en onderzoeken wat verandering betekent voor de **betekenis**. Toepassen bij spreken, schrijven en lezen.

Gesprekken

voorbeelden, oefening en reflectie. Discussie, debat, overleg, verkennend gesprek, om te leren, vergaderen, onderhandelen, brainstorm, dialoog, interview, leergesprek, vrij gesprek

Lezen

Voorlezen. Doorlezen in rijke boeken. Werken met tekstsets. Begrip en lezen ondersteunen: hardop Ralfi en/of Ralfi-light lezen, luisterlezen, duolezen, interactie, modelling, preteaching. link

Spreken

voorbeelden, oefening en reflectie. Doelgericht en samenhangend: beschrijven, verslag uitbrengen, verhaal vertellen, presentatie houden, uitleggen, instructie geven.

Denken onder woorden brengen

voorbeelden, oefening en reflectie. Ordenen, associëren, vergelijken, tegenstellingen, oorzaak-gevolg relaties, uitleggen, argumenteren, concluderen, reflecteren, redeneren, oplossen, voorspellen

Doelgericht luisteren

voorbeelden, oefening en reflectie. Instructies, gesprekken, podcast, tv, radio, internet

Schrijven

bij afbeelding/tekening, eigen ervaringen mbt tekst en inhoud, aantekeningen, samenvatten, ordenen, in schema zetten en genres schrijven.
Ondersteunen met voorbeelden, tekstkader, schrijfkaders, thuistaal, interactie. Veel schrijven!

Thema met rijke teksten
woordenschat

In een

veilige

omgeving

kunnen

experimenteren

met taal en

worden.

ondersteund

Taal in alle vakken!

Taal- én kennisontwikkeling

Kennis

- Hoe meer kennis, hoe makkelijker je nieuwe dingen kunt onthouden
- Kennis in het geheugen, ontlast het werkgeheugen
- Door kennis wordt info geclusterd = ruimte in het werkgeheugen
- Kritisch kunnen denken is afhankelijk van de aanwezige kennis
- Door kennis kun je 'tussen de regels door' lezen
- Door kennis kun je zinnen in de context juist interpreteren
- Kennis vervangt denkprocessen
- Kennis ondersteunt nadenken over nieuwe problemen

En al doende
de taal van het
onderwerp/vak/s
ociale situatie
leren begrijpen,
spreken, lezen,
schrijven

Cognitief veeleisend met veel steun uit de context

Taaldoelen zijn vooral ontwikkelingsprocessen

cyclisch aanbod in de verschillende contexten met toenemende complexiteit

Kerdoelen: aanbodsdoelen

1	Leeromgeving
2, 3, 4, 5	Communicatie
6, 7	Taal
8, 9	Literatuur

Methode

LOWAN leerlijnen
eerste jaar

LOWAN leerlijnen
in reguliere klas

Taaldoelen met
suggesties voor
de aanpak

1/2F referentie - beheersingsdoelen

leerstoflijnen SLO

- Mondelinge taalvaardigheden
- Schrijven
- Lezen
- Begrippenlijst voor taalbeschouwing
- Woordenschat = taalrijke omgeving

Kennis + ervaringen kind = beginsituatie **2F referentieniveau**

Taaldoelen stellen in **elke** les

Taal is
context
afhankelijk

Welke (school)taal heeft de leerling nodig om het onderwerp te kunnen begrijpen?

Wat moet de leerling talig weten en kunnen aan het einde van de les?

Op welke taalaspecten kan ik inzoomen tijdens deze les?

- *Je leert formuleringen begrijpen/gebruiken;*
- *Je maakt kennis met begrippen: dubbel, verdubbelen, het dubbele;*
- *Je leert een dier precies te beschrijven;*
- *Je leert de oorzaken van watertekort ontdekken in een leestekst;*
- *Je leert een tekst te schrijven over de werking van het oor;*
- *Je leert de instructie voor een proefje te lezen en uit te voeren;*

Onderwijsplan

LEERLIJNEN

voor nieuwkomers in de reguliere groep

1. Beginsituatie in kaart brengen en doelen stellen voor 10 of 13 weken

- al behaalde taaldoelen, kennis en competenties, analyse
- onderwijsbehoeftes
- doelen bepalen

2. Onderwijsaanbod afstemmen en uitvoeren (inhoud centraal!)

- rijk aanbod: effectieve voorbeelden en instructie en taaldoelen in alle vakken
- taalleeromgeving: leerlingen *durven*, *willen* en *kunnen* taal gebruiken
- oefenkansen, herhaling, denkactiviteiten, spreken, schrijven, verwerken
- hoge verwachtingen, een growth mindset, feedback op taaluitingen en TAALSTEUN

3. Breed monitoren

- observaties, producten, gesprekken, portfolio, zelfevaluaties, peerevaluaties, toetsen
- taalvaardigheid, taakaanpak, kennis over taal/teksten/de wereld
- behoeften om actief mee te kunnen doen en leertempo

4. Evalueren en bijstellen

- tijdens en na de leerperiode
- zijn de doelen behaald en wat worden de nieuwe doelen?
- onderwijsaanbod afstemmen en uitvoeren

LOWAN leerlijn groep 5/6 Woordenschat

De leerling. . . .

*Cyclisch aanbod
met toenemende
complexiteit
in alle vakken*

breidt basiswoordenschat uit in interactie in (dagelijkse) gespreks-, luister-en/of (voorlees)leessituaties (incidentele woordenschat uitbreiding)

breidt basiswoordenschat per thema/onderwerp uit met expliciete en systematische instructie (intentionele woordenschatuitbreiding)

analyseert woorden en gebruikt (thuis taal) kennis om de betekenis te achterhalen

herhaalt nieuwe woorden productief in een veilige omgeving om te kunnen onthouden

weet dat woorden verschillende betekenisaspecten hebben

kan vragen naar de betekenis van een woord

kent het belang van het leren en onthouden van woorden

maakt gebruik van de rijke verbale en non-verbale context om de betekenis van een woord af te leiden

begrijpt expliciet, herhaald aangeboden schooltaalwoorden die nodig zijn om de les te volgen (zoals meer/minder, eerst/daarna) en zet daarbij (thuis taal) kennis in

verbreedt en verdiept woordkennis door gericht aanbod

hanteert strategieën voor het afleiden van woordbetekenissen uit de context

hanteert strategieën om woorden te onthouden

kan met hulp(middelen)/strategieën woordbetekenissen achterhalen (vertaling in thuis taal, overleg, (digitaal) woordenboek)

begrijpt woorden in verschillende contexten (generalisatie)

Streefdoelen: taaldomeinen verbinden

Beginsituatie

Doelen binnen 4 jaar
2F referentiedoelen

Doelen jaar 1 LOWAN

Na 10
weken

Na 20
weken

Na 30
weken

Na 40 weken
streefdoelen

Doelen jaar 2 Taaldoelen

Na 10
weken

Na 20
weken

Na 30
weken

Na 40 weken
op weg naar 1F

Doelen jaar 3 Taaldoelen

Na 10
weken

Na 20
weken

Na 30
weken

Na 40 weken
op weg naar 1F

Doelen jaar 4 Taaldoelen

Na 10
weken

Na 20
weken

Na 30
weken

Na 40 weken
op weg naar 2F

Beschrijf alleen de overkoepelende doelen (niet de lesdoelen opschrijven)

Voorbeeld

Mohammed in groep 5 is ruim een jaar in Nederland. Hij is gemotiveerd en nieuwsgierig. Hij kan de grote lijnen van wat er in de klas gebeurt begrijpen en kan ook zijn bedoeling in het Nederlands duidelijk maken. De grammaticale opbouw van de zinnen is nog niet correct en zijn woordenschat is nog beperkt. Lezen: AVI E3 behaald, spelling en schrijven zijn nog lastig maar hij probeert wel. Hoofdrekenen dle: 28. M wil graag meedoen met de activiteiten, hij heeft dan taalsteun nodig. Mohammed sluit voor het einde van de basisschool aan bij het niveau van zijn leeftijdsgenoten. Het streven is: elk jaar minimaal 20 dle ontwikkeling tot aansluiting.

Over 10 weken:

- maakt M actief contact met klasgenoten tijdens het werken en spelen;
- kan M meedenken en meepraten over groepsactiviteiten (*denken-schrijven-delen-aanvullen*);
- kan M een betekenisvolle, geoefende tekst op M5 niveau voorlezen (met juiste uitspraak);
- kan M in gesprek uitleggen waar zijn leestekst over gaat en verbinden met eigen ervaringen;
- laat M WS + BL doelen uit de LOWAN leerlijnen zien in complexere situaties en preciezer;
- kan M de inhoud van de betekenisvolle tekst verwerken in een passend schema/tekening;
- kan M 'verslag doen' van een gebeurtenis/situatie uit tekst/filmpje/ervaring (+ schrijven);
- kan M de (kern)woorden uit de tekst met de aangeboden spellingregels correct schrijven;
- kan M in een groepje (voorbereid) 'vertellen' over een eigen ervaring/kennis (monoloog);
- weet M dat oefenen, uitproberen, vragen stellen én fouten maken hem helpen bij het leren;
- kan M denkstappen van de rekensommen verwoorden en de bewerkingen koppelen aan de context van de geoefende leestekst met de vertaalcirkel. (*webinar: taalsteun in de rekenles*);
- M leest dagelijks een leesboek naar keuze (voorlopig nog luisterlezen) en praat hierover.

Met
taalsteun!

Gesprek: vragen en opmerkingen

- Is het duidelijk genoeg uitgelegd?
- Wat heb je nog nodig?
- Wat neem je mee naar je eigen onderwijspraktijk?

